

хипотези. Такива впечатлѣния произведе руската басня и върху умътъ на нашия ученикъ. Още тогава, когато литературата като учебенъ прѣдметъ бѣ непозната въ България, Христо Ботйовъ, види се, не го задоволявали бждащитѣ даскалски, школарски прѣдставления за баснята, като литературно произведение, още тогава, когато никой въ България не бѣше сънувалъ, че нѣкога ще имаме Христо Ботйовъ въ литературата си, тоя схваналъ интуитивно социологическия характеръ на руската басня, която поради това придоби мирово значение. Тая басня е имала рѣшително влияние и за умственното развитие на Христо Ботйовъ. Елемента на раздоръ, който внесоха въ духътъ му прелиминарнитѣ понятия по всеобща история и география, сега порастналъ. Материалътъ, който му давала историята и въобще цѣлата наука въ Калоферската академия, взелъ да му се вижда невъзможенъ безъ живота. Христо Ботйовъ прѣнесълъ сега всичкото си внимание върху живота и върху литературата. Той не би билъ човѣкъ, ако не погледне на нѣщата откъмъ оная послѣдователностъ, която се налагала на неговия здравъ дѣтски умъ, и ако не свърже съ малолѣтното си въображение теорията съ практиката, както се казва днесъ. Дѣтскитѣ години на генийтъ сж рѣшавали на половина всички проблеми на своето врѣме. Шестнадесетгодишния Христо Ботйовъ бѣ на пжтъ да рѣши проблемитѣ, поставени отъ свърѣмненното развитие на България, типъ на което бѣ Калоферъ. Първата стжпка бѣше неговата опозиция, втората стжпка ще бжде революцията, която узрѣва въ умътъ му прѣзъ едно десетилѣтие. . . До този моментъ обаче, неговитѣ дѣтски впечатлѣния растнатъ, развиватъ се въ понятия, понятията въ прѣдставления, прѣдставленията въ идеи. Ако сжщиятъ свърѣменъ революционеръ, когото цитирахме, признаваше въ автобиографията си, че той никога немогълъ да се избави отъ впечатлѣнията, придобити въ дѣтинство, ние ще видимъ, че тѣзи